

Tudi ne kupuj zato, ker drugi imajo, ti pa nimaš. Ne kupuj tudi ne zato, ker je kaka stvar cena. Ne kupuj zato, ker se ti ponuja. Kupuj, kar moreš varovati. Kupuj tedaj, ko potrebuješ in ko si ne moreš drugače pomagati. Ne kupuj tudi, kar si za čas moreš izposoditi. Ne kupuj zato, ker ti ni treba takoj plačati. Ne kupuj ničesar, kar ne moreš nikoli plačati. Ne kupuj pri takem, kateri se ti vsiluje. Ne kupuj od takega, kateri v nedeljo za tebe plačuje. Ne kupuj pri takem, kateri vedno vpije „svojí k svojim“, ker njegova najsrčnejša želja je „tvoji (namreč: groši) k mojim“.

Mestna hranilnica (šparkasa) je pustila v danajšnjem našem listu ponatisniti svoj letni račun. Mi opozarjamo naše bralce na to oznanilo in povdarjamо, da je, kakor se vidi, to podjetje v posebno dobrem stanju. Hranilnica je od države nadzorovana, toraj popolnoma zanesljiv zavod.

Vino- in sadjerejska šola v Mariboru priredi od 11. do 13. maja t. l. poučni tečaj, v katerem se bodejo podučevali slušatelji o pripravi vrtne in poljske zelenjave. Mi opozarjamo na dotedno oznanilo v tej številki našega lista.

Kdor si hoče kupiti uro tega opozarjamo na oznanilo, katero nam je poslal gospod H. Konrad in katero smo v danajšnjem listu ponatisnili. Gospod Konrad ima v Mostu (Brüks) na Českem veliko tovarno za ure. Vso njegovo blago je jako dobro in fino izdelano in gospod Konrad je dobil že pri večih razstavah zlate in srebrne svetinje (medajle), presvitli cesar sam mu je podelil celo c. kr. orla. Od tega v obče znanega podjetja se razpošiljajo samo prave zlate in srebrne ure, katere so od c. kr. novčnega urada puncirane. Na zahtevanje se pošljejo brezplačno celniki z mnogimi slikami.

Zunanje novice.

V Pretoriji dogodile so se v topničarski vojašnici velike razuzdanosti. Nekega korporala dovedli so v stražnico kot jetnika, a njegovi sodruži so ga hoteli siloma osvoboditi. Častnik, kateri je imel slubžo, zapovedal je upirajoče se vojake zapreti. Pri tem se je vnel boj in je bilo 16 vojakov ranjenih.

Cerkev iz samo enega drevesa. V Kaliforniji (Amerika) so si postavili cerkvico iz samo enega drevesa. Nobene druge snovi se ni rabilo. Iz istega drevesa so tudi tla, strop, klopi in prižnica (kancel). Tudi streha je pokrita z deščicami tega drevesa.

Zaradi vkradenega koščeka kruha pustil je v nekem kraju na Laškem neki bogat grajščak revno ženo, katera je kruh zaradi velike lakote vzela, zasledovati in zapreti. Tudi pri sodniji je bogataš na vsak način zahteval, da ženo obsodijo, a sodnik jo je vendar oprostil. Navzoče občinstvo je to oprostitev burno odobravalo.

Smešen in moder amerikanski sodnik. V Nevjorku imajo policijskega sodnika, kateri je jako modre glave, poleg tega pa tudi usmiljenega srca za reveže. Po njegovem izreku ne smejo omožene ženske po

10. uri zvečer brez spremstva na cesti biti. Vdovamlruščta, pa tega ne zabranjuje. Povprečna otroška starosžavnem traja pri njem pri deklicah od 5 do 40 let. Akcino nek privede policaj pijanca k njemu, ga omenjeni sodnišodbi bil zavrne, zakaj pijance domov ne pelje. Nekoč so neolemena kega dečka k njemu pripeljali, kateri je oglje vkrabiski o in prodal. Sodnik mu reče: „Za sedaj te hočemo mu še izpustiti, ako pa bodeš še enkrat kaj vkratal, nedeželne smeš dottične reči prodati, temveč domov tvojim staobrilo rišem nesti.“

Hitra sodba. V Melborni (Avstraliji) so predori presekratkem zasačili tata, ravno ko je nekej gospi žepa ukral mošnico z denarjem. Ob dveh popoldan se je gojega zaprli, deset minut pozneje je bil že obsojen načrtovanja 12 mesecev, ob pol treh so ga oddali v kažnilnico inki so ob treh je kamne tolkel, kar bode moral delati celzre zaslučas svojega zapora. Edmund

Kako je slon spoznal zob svoje matere. V nekem posrečil amerikanskem cirkusu je naznani lastnik, da bo seh zvečer igral slon na glasovirju (klavirju). Nabrala se gospoda je polovica mesta v cirkusu. Ko so pripeljali k gla-slavi. Imaščevali so ga na glasovirju umetnika-slona, je ta z rilcem odprl pokrovlega pred glasovirja, obenem pa zagnal tako pretresljiv krik, rodja se, kakor da bi se dete zajokalo ter je neprestano zribad), glej na tipke. Občinstvo je bilo začudeno. Nato priderejnik, lastnik, pogleda slona ter ga da odvesti. Občinstvo segli en pa je hrupno zahtevalo pojasnila, zakaj slon ne igra ne sam. Lastnik jim razloži, da je slon v tipkah spoznal — precejšnje zobe svoje matere, vsled tega se mu je tako raztopa omer žilo, da se je zjokal, a v tugi pa se nikomur ne štajen ljubi igrati. Zato prosi občinstvo, da pride drug večer vetu z zopet v cirkus, morda se bo dotlej slon potolažil. n okus

Gospodarske stvari.

O reji štajerske kuretine. Poskusi, da bi se ajca ne zopet odgojila štajerska deželna kura, niso iz no-lo valec vejših časov. Prvo štajersko društvo za rejo kurenost v tine, ki je tudi na hasnovito kuretino pazilo, je že Isaka pri svoji veliki kuretinski izložbi leta 1879. razpisalo e sred mnogo daril za štajersko deželno kuro, ki je bilale ni p na tej, kakor tudi na vseh naslednjih razstavah bitanoš društva vsaj v nekaterih plemenih vedno zastopana. glosti, Pa ravno te razstavljeni plemenki so dokazale, da Od vo se je zgubilo deželno pleme, ki je sloves štajerske talijan kuretine utemeljilo. Društveni odbor je dobro vedel, e kme da je za odgojo prvotne štajerske kure iz navadne n če b kmečke kure, pokvarjene po breznačelnem križanju z stajalo azijskim plemenom, treba mnogo let odgoje, pa kaj krbcne je temu odboru društva preostajalo drugega, kakor erski L da je ponovljenje štajerske kure, ki se ni dalo več na, ki odlagati in je bilo tako potrebno, poskusil doseči z amizm natančno določenim križanjem s plemenimi, ki so se — nes dobro obnesla. Uspehi tega truda so bili celo povoljni; posebno se je pokazalo, da je uvedba dorkingskih kur popolnoma primerna in ne da se tajiti, da se je s tem dobro ime domače kuretine doseglo. Med tem pa se je vedno in vedno poskuševalo zopet priti do štajerske deželne kure. Dr. Štefanu baronu pl. Washington dolgoletnemu predsedniku značil

društva, se je konečno posrečilo po dolgotrajanem težavnem preiskovanju v dolini reke Sulm med kurentino nekega kmeta najti kure, katere so po njegovi sodbi bile precej gotovo čiste plemenke domačega plemena. Ta najdba in pa sicer redki književni zapiski o štajerski kuri ter sporočila starih gospodarjev so mu omogočili določiti označilo (standard) štajerske deželne kure, ki se je od vseh merodajnih krogov odobrilo in — če se ne motimo — tudi od avstr-perutninskega zборa na Dunaju sprejelo kot vodilo pri presoji tega plemena. S tem je bil led prebit. Mnogoteri udje društva, ki so do takrat le športno reje gojili, oprijeli so se tedaj z večjo ali manjšo srečo gojenja čistega plemena štajersko kure. Med vsemi, ki so onemu označilu štajerske kure prišli najbliže, gre zasluga v prvi vrsti predsedniku-starešini društva Edmundu grofu Maldeghem. V malo letih se mu je posrečilo iz kmečke kure vzgojiti pleme, ki nima le vseh zunajnih znakov prvotnega plemena ampak tudi gospodarsko prednost, po kateri se štajerska kura slavi. Hitro za tem pa se morajo imenovati tedanji drugi predsednik društva gospod deželnim nadknjigovodja Schuch, udje društva Anton Blumaner (Tobelbad), gospodična H. Bayer, samostan Rein in drugi rejniki, kateri — kakor se nam zagotavlja — so dosegli enako ugodne uspehe. Štajerska kura se je danes ne samo zopet našla, ampak se tudi v resnici v prejšnji množini skrbno in stanovitno odgaja. Sedaj pa omenimo ono, kar nas je k tej razpravi, k poglavju o štajerski kuri napotilo: štajerska kura slovi po svetu zaradi svoje zgodnje zrelosti, lahke pitanosti in okusnega mesa; brez vseh praznih besed je štajerska kura namizna kura in tudi ni nikdar kaj druga bila. Tembolj se je čuditi, da se tej kuri od nekatere strani tudi še ta prednost prepisuje, da rada jajca nese. Zgodnja zrelost, velika pitanost, veselje do valenja — tudi to ji pristoja — in velika obilnost v prinašanju jajc se skupno nikdar ne najdejo. Vsaka kura, ki prinaša obilo jajc je slaba pitanka in srednje dobrega mesa. Tudi pri odgoji govede se ne ni posrečilo, da bi se obilnost mleka in velika pitanost našli skupaj in konj, ki se odlikuje po načnosti, pred težkim vozom ne bo mogel toliko storiti. Od vola ne smemo zahtevati še tudi mleka", pravi italijanski pregovor. Ako bi se torej šlo za to, da kmetovalcu da kura, ki mu naj obilo jajc nese, ne bi ta kura morala biti štajerska kura, ne prestajalo bi nič drugega kakor to kuro zopet po potu kribne plemenske odgoje odrediti. Potem bi pri štajerski kuri morali razločevati dve plemenski vrsti, na, ki nam po stari navadi daja dobro in okusno namizno meso, in druga, ki bi slovela kot dobra kura — nesalka. Da bi se dalo to doseči, je dokazal starešina nemških športnih kurentinskih rejnikov komerčki svetovalec Du Roi (Braunschweig), ki je izstnega veselja odgojil čisto športno pleme Malayk-Phönixkokoši. Vendar tega nočemo odločevati, če se izplačalo tako dvojnato vrsto enega plemena odgojiti. Ali pa mora na vsak način biti kura ponamčilu, ki naj našim kmetovalcem kaj koristi? Ali

bi ne bila naloga lažja in — kar je gotovo tudi važno cenejša, če bi se posrečilo naše male posestnike, ki imajo odgoje kurentine prav za prav v rokah, najprej na veliko važnost te gospodarske panoje opozoriti in jim potem, ko se jim je vzbudilo zanimanje za odgojo kurentine in njen dobiček, podati pomočkov in navodil, da si morejo iz svoje domače kurentine sami odgojiti dobro in hasnovito kurentino, si odgojiti žlahtno pleme? Ta sredstva in pomočki bi pa ob kratkem bili: skrbna odgoja, redna hrana, boljša in primerna shramba, krvno križanje in pred vsem odbera, kar se pravi stroga plemenska odgoja. Na novo odgojena štajerska kura bi se potem ne bila zastonj pridobila in bi ji ne bilo treba se zopet poizgnubiti.

Za kratek čas.

Koliko mu je še manjkalo, da bi bil cesarju jednak. V Gradcu je živel mož, ki je bil našemu cesarju zelo podoben. Pa tudi ni bil malo ponosen na to. Kjer je le mogel, se je bahal s svojo podobnostjo. Nekoč se je v krčmi zopet hvalil in med drugim rekel: «Zdaj mi še samo trije funti teže manjkajo, da bi bil ravno takšen, kakoršen je cesar.» — «Pa najbrž ti še manjkajo trije funti možganov,» mu zabrusi nek nevoljen gost.

Dober odgovor. Znan tat je šel mimo njive, na kateri je kmet nekaj sejal. Uzmovič: «Prijatelj, vi sejete, jaz bodem pa užival sad vaših žuljev.» Kmet: «To je že mogoče, ker sejem konoplje.»

Pohleven dež. Dva kmeta sta se neke tople spomladni pogovarjala o setvi. Jeden reče: «Če bi trpel le dva dni po hleven dež, tedaj bi prislo vse naenkrat iz zemlje.» Drugi mu hitro seže v besedo: «Za Božjo voljo, prijatelj, ne govori kaj tacega! Pomisli, da imam že dve ženi v zemljì. Kaj bi jaz siromak le neki začel, če bi prišle obe ven!»

Skrbni oča župan. V neki vasi je zgorelo več hiš, ker so bile brizgalnice (špricavke) v neredu. Zato je župan požarni brambi zapovedal, da mora drugokrat špricavke tri dni pred ognjem poskusiti.

Pisma uredništva.

Teharje. Vaš članek pride v št. 9, ker je bil za danes malo predolg! Z Bogom!

Amerikanci! Ker nam je došlo zadnji čas iz Amerike več vprašanj, koliko da velja »Štajerc« za Ameriko, odgovarjam tukaj, da velja s pošto vred za eno leto 1 gld. 40 kr. Naroči se lahko s vsakim dnevom. Srčen pozdrav!

Basovica. Pismo sledi!

Amerika. Chisholm I. R.! Ni nam mogoče Vaši želji ustrezti, ker se ne moremo s tem pečati, da bi ljudi iskali! Srčen pozdrav!

Gospod J. R. Chisholm, Amerika. Hvala lepa za poslanih 20 kron. Naročnino imate toraj plačano do 1. febr. 1904. Srčna hvala za Vaše pozdrave. Naznante vsem našim prijateljem v Ameriki, posebno vsem tamoznjim naročnikom srčen pozdrav iz zelene, sedaj cvetoče spodnje-štajerske dežele. Bodite zdravi! Pišite zopet kaj! Nek naročnik nas je prosil za Vaš naslov (adres), mi smo ga njemu poslali, ker Vas hoče prositi, da mu o delavskih razmerah v Ameriki nekaj naznanite. Z Bogom!

Radi razžaljenja časti! Vaš preklic pride prihodnjic!

Loterijske številke.

Trst, dne 4. aprila: 38, 68, 17, 73, 13.
Gradec, dne 11. aprila: 84, 6, 79, 43, 42.